

Karmøy kommune
Postboks 167
4291 KOPERVIK

Kontakt saksbehandler
Susanne Eltervaag, 51568903

Svar på søknad - Tiltak i sjø - Karmøy 13/124 - Tjøsvollsjøen Åkrehamn - utfylling - legging VA-ledning fra ny avløpspumpe stasjon Tjøsvollvegen 7 - Karmøy kommune

Statsforvalteren har vurdert søknaden om utfylling og legging av VA-ledninger i sjø, ved eiendom med gnr./bnr. 13/124, Åkrehamn, i Karmøy kommune, og har kommet frem til at tiltaket ikke krever en egen tillatelse etter forurensningsloven jf. § 8 siste ledd.

Vi viser til søknad av 22.09.2023 hvor COWI AS, på vegne av Karmøy kommune, søker om tillatelse til utslipp til sjø i forbindelse med legging av plastringsarbeider og legging VA-ledninger.

Søknad

Kommunen søker om tillatelse til tiltak i sjø i forbindelse med etablering av ny pumpe stasjon med VA-ledninger i sjøen. Pumpe stasjon skal erstatte eksisterende pumpe stasjon på samme adresse. Det skal også etableres en plastring mot sjøen. Formålet med plastring er å rydde området og sikre rørenes plassering.

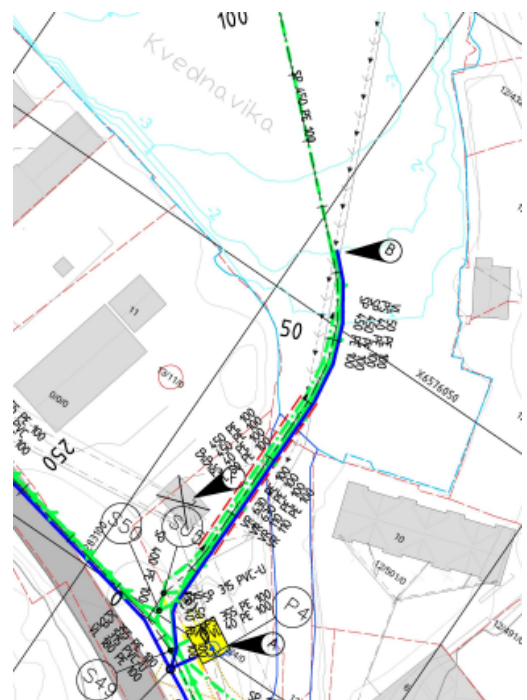
Beskrivelse av arbeidene

Ifølge søknaden vil det kun være nødvendig med noen få gravesmaskinskuffer med masser til plastringen i overgang mellom land og sjø. Plastring skal være av naturstein.

I forbindelse med legging av ledningen må det graves en undervannsgrøft på 20-30 meter. Masser vil bli tilbakeført i grøften, som overfylling. Nødoverløps ledning har en lengde på ca. 350 m ut i sjøen.

Varighet

Tiltaket planlegges gjennomført høsten 2023-våren 2024.

Figur 1 - Skisse tiltaksområdet (fra søknad).

Planlagte avbøtende tiltak

Søker har foreslått å benytte siltgardin for å begrense partikkelspredningen.

Tiltaksområdet

Søker opplyser om at tiltaksområdet ved normalvannstand er 1 meter dypt og ikke er undersøkt for forurenset sjøbunn. Videre skriver søker at tiltaksområdet, som ligger ved utløpet av bekken Tveitvatnet/Tjøsvollvatnet, består av skjellsand¹, med modellert skjellsandinnhold større enn 50 %. Videre er det modellert ålegress i området, samt registrert observasjoner av havørn, sivhauk, vandrefalk og hubro i området. Området er også registrert som viktig friluftsområde^{2,3}. Tiltaksområdet er ikke registrert som gyte- og oppvekstområde for fisk.

Det er ifølge søker ingen kjente rør eller kabler i sjø, eller registrert kjente kulturminner i sjø.

Avklaring etter plan- og bygningsloven

Forurensningsspørsmål skal om mulig søkes løst for større områder under ett og på grunnlag av oversiktsplaner og reguleringsplaner, jf. forurensningsloven § 11 fjerde ledd. Tiltaket inngår i *Kommuneplanens arealdel 2014-2023* (PlanID 670). Området er regulert som næringsvirksomhet.

Avklaring med kulturminnemyndighet

Vi minner om at dersom det under arbeidet oppdages kulturhistorisk materiale som kan være vernet eller fredet (for eksempel vrakdel, fiskefelle, keramikk, bearbeidet flint, glass, kritt Piper eller annet), må arbeidene straks stanses og kulturminnemyndighetene varsles, jf. lov om kulturminner § 8 og § 14. Tiltakshaver plikter å underrette den som skal utføre arbeidene om dette, men står også selv ansvarlig for at det blir overholdt.

Kopi av søknaden sendes til kulturminnemyndighet.

Rettslig grunnlag

Statsforvalteren vil ut ifra de opplysninger som er gitt, behandle søknaden etter forurensningsloven § 7, jf. § 8. Vurderer vi at forurensningen kan medføre nevneverdige skader/ulemper, vil vi vurdere tillatelse etter forurensningsloven §§ 11 og 16.

Myndighet for behandling etter forurensningsloven

Statsforvalteren er delegert myndighet for utfylling i sjø og vassdrag uavhengig av om utfylling foretas fra skip eller fra land, jf. forurensningsforskriften kapittel 22 og rundskriv T-3/12.

Legging av ledninger i sjø og vassdrag faller inn under midlertidig anleggsvirksomhet. Vanlig forurensning fra bygge- og anleggsvirksomhet som kun er midlertidig, dvs. en varighet på ca. 2-3 år, er lovlig etter forurensningsloven, så lenge forurensningen ikke fører til uakseptable skadevirkninger på sjø- og vassdrag (forurensningsloven § 8 første ledd nr. 3). At anleggsarbeidet er lovlig etter denne unntaksbestemmelse betyr i praksis at det ikke trengs en egen tillatelse etter forurensningsloven § 11.

¹ Faktaark: Marine naturtyper - Åkrehamn. <https://faktaark.naturbase.no/?id=BM00102335>

² Faktaark: Kartlagt friluftslivsområde - Tjøsvollvatnet. <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00033483>

³ Faktaark: Kartlagt friluftslivsområde - Åkra-veaskjærgården. <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00033499>

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutninger skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller, dersom dette ikke finnes, på føre-var-prinsippet. Naturmangfoldet gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse, økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomstene i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften §§ 4-6 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømål skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Statsforvalteren har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Statsforvalterens vurdering

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Vannforskriften

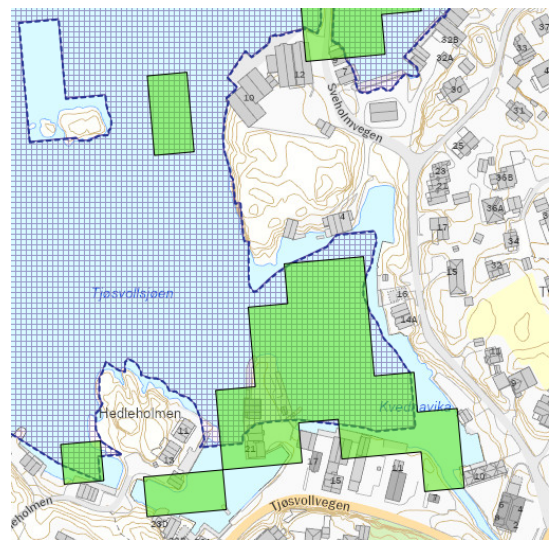
Tiltaksområdet ligger i vannforekomsten *Åkrehamn* (moderat eksponert kyst)⁴. Vannforekomsten er klassifisert med *god* økologisk tilstand (lav presisjon) og *udefinert* kjemisk tilstand. Vannforekomsten er registrert som påvirket i *ukjent* grad av diffus avrenning fra byer/tettsteder, havneaktivitet og avløpsvann fra spredt bebyggelse, i *liten* grad av punktutslipp fra renseanlegg 10000 pe, og i *middels* grad av diffus avrenning fra industrier.

Vi vurderer at tiltaket er begrenset i tid og omfang, og i liten grad vil påvirke vannforekomsten som helhet negativt. På denne bakgrunn er ikke vannforskriften til hinder for gjennomføring av tiltaket.

Naturmangfold

Marin natur

Det er registrert skjellsand av svært viktig verdi i tiltaksområdet⁵. Forekomsten er større enn 200 000 kvm og inneholder skjellsand med modellert skjellinnhold større enn 50 %. Det er også modellert ålegress i store deler av Kvednavika, men dette er ikke bekreftet i felt (**Figur 2**). Nærmeste tareskog ligger ca. 400 m vest for tiltaksområdet.

Figur 2 - Marin natur i tiltaksområdet. Kartgrunnlaget er Temakart Rogaland 2023

⁴ Vann-nett: Åkrehamn (0242041000-C). <https://vann-nett.no/portal/#/waterbody/0242041000-C>

⁵ Faktaark: Åkrehamn. <https://faktaark.naturbase.no/?id=BM00102335>

Fugl

Flere rødlistede sjøfugler er registrert i nærliggende områder, deriblant havørn, sivhauk, vandrefalk og hubro i området. Tiltaket har også nærhet til Tjøsvollvatnet naturreservat, som er vernet for å ta vare på et viktig hekke-, trekk- og overvintrings-område for fugl.

Gytefelt

Det er ikke registrert gytefelt eller gyteområder nær tiltaksområdet.

Forurensing

Tiltaket som kan medføre negativ påvirkning for naturmiljøet, blant annet som følge av partikkelspredning fra sjøbunn og støy og rystelser som kan være forstyrrende, og oljeforurensning/-søl fra anleggsmaskiner.

Spredning av finstoff

Utfylling i sjø kan medføre en oppvirvling og spredning av forurensende sedimenter og finstoff, hvilket kan ha en negativ påvirkning på det marine miljøet. Ifølge søknaden vil det benyttes naturstein til en plastring i overgang mellom land og sjø. Det er forventet begrenset avrenning av finstoff fra massene. Arbeidet i forbindelse med legging av VA-ledninger vil være av kortvarig karakter, slik at partikkelspredningen i forbindelse med tiltaket ikke vil tilføre forurensing utover det som normalt kan forventes.

Det skal ifølge søknaden etableres siltgardin, en partikkelbarriere som vil begrense spredning av partikler fra tiltaksområdet. Barrieren bør etableres på en måte som sikrer funksjonen og at den kontrolleres jevnlig. Vi minner om at dersom finstoff spres utenfor partikkelbarrieren må arbeidene stanses at flere tiltak iverksettes ettersom dette kan medføre nedslamming av nærliggende sjøbunn og vegetasjon.

Statsforvalteren vurderer at tiltaket, slik gjennomføring er beskrevet i søknaden, er av et omfang, tidsbruk og karakter som i liten grad utgjør risiko for å forringe naturverdier som følge av spredning av finstoff og eventuelt forurenset sediment. I vurderingen er det lagt til grunn at det ikke er registrert vegetasjon i sjøen som kan bli tildekket av finstoff. I vår vurdering har vi også lagt til grunn at tiltaket, ifølge søker, skal gjennomføres på høst- og vinterstid, når livet i havet er mest mulig i ro. På denne bakgrunn vurderer vi at eventuell forurensing som følge av arbeidende i sjø vil være midlertidig og begrenset i omfang.

Utslipp av olje

Olje- og hydraulikkforurensning fra anleggsmaskiner kan forekomme i forbindelse med arbeidet. Vi forutsetter at entreprenør har en beredskapsplan for å håndtere eventuelle uhellsutslipp.

Støy

Når det gjelder støy vurderer vi at tiltaket kan medføre noen forstyrrelser på marint liv, fugler og andre arter som benytter området. Tiltaksområdet har nærhet (>200 meter) til svært viktige hekke og leveområder for fugl. Fugl som oppholder seg i- og nær tiltaksområdet vil mest sannsynlig trekke lengre unna området så lenge arbeidet foregår. Ifølge søknaden skal tiltaket gjennomføres på høst og vinterstid. Statsforvalteren vurderer på denne bakgrunn, og fordi arbeidene er midlertidige, at tiltaket trolig ikke vil medføre en negativ påvirkning på hekkende fisk (april-september).

Samlet miljøpåvirkning

Arbeidene med etablering av ny pumpestasjon med tilhørende VA-ledninger og plastring i sjø vil medføre midlertidig oppvirvling og spredning av finstoff i sjøen. På bakgrunn av arbeidenes omfang, planlagt utførelse og arbeidenes varighet, mener Statsforvalteren at det omsøkte tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, vil være begrenset og midlertidig. Gjennomføring av tiltaket slik beskrevet i søknad og vilkår utgjør en akseptabel risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet, jf. miljømålet i vannforskriftens § 4.

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnader ved å begrense eventuell skade på naturmiljøet som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11. Statsforvalteren har gjort en vurdering av forslaget til søker når det gjelder tiltak som skal hindre negative konsekvenser på naturmiljøet som følge av arbeidet, jf. naturmangfoldloven § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder). Tiltakshaver har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet og/eller unormal forurensning som følge av arbeidet.

Konklusjon

Statsforvalteren har vurdert at gjennomføring av tiltaket i henhold til søknaden ikke vil medføre nevneverdig skade eller ulempe. Tiltaket er begrenset i omfang og varighet og vil i liten grad påvirke vannforekomsten som helhet og naturmangfoldet. På bakgrunn av egne vurderinger sammenholdt med de opplysninger som gitt av søknaden konkluderer vi med at en egen tillatelse etter forurensningsloven ikke er nødvendig, jf. forurensningsloven § 8 siste ledd.

Selv om tillatelse ikke er nødvendig vil vi samtidig minne om at det er en generell plikt til å unngå forurensning jf. § 7 i forurensningsloven. Det gjøres samtidig oppmerksom på at tiltakshaver er ansvarlig for å undersøke om tiltaket er i orden i forhold til annet regelverk.

Med hilsen

Kirsten Redmond Kristiansen (e.f.)
fagleder forurensning

Susanne Eltervaag
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Søknad om tiltak i sjø sfro.pdf
- 2 GH10 A.pdf
- 3 GH14 A.pdf

Kopi til:

COWI AS AVD HAUGESUND	Rennesøygata 12	5537	HAUGESUND
Museum Stavanger	Muségata 16	4010	STAVANGER
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	Stavanger
Fiskeridirektoratet, region sør	Postboks 185 sentrum	5804	Bergen
Sør-Norges Fiskarlag	Postboks 936	6001	ÅLESUND